

Pandemia Covid-19 a prawa i wolności obywatela

Przejdź do produktu na www.ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Pandemia zakażeń koronawirusem (COVID-19) wywołała w Polsce nie tylko chaos w życiu społecznym (przede wszystkim związany z lockdownem), ale również wyraźny zalew inicjatyw prawnych, niekoniecznie związanych wprost, a nawet w ogóle niezwiązanych z epidemią.

W wielu przypadkach epidemia umożliwiła władzy realizację wcześniej podjętych zamysłów zmiany prawa, które nie powiodły się z przyczyn proceduralnych (jak obszerna nowelizacja Kodeksu karnego) lub z powodu pojawiających się w mediach wątpliwości co do ich zgodności z prawem wyższego rzędu – Konstytucja RP i Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Niepewność, a w początkowym okresie epidemii nawet przerażenie, zmniejszyły wrażliwość na zmiany, a ich ogromna ilość utrudniła bieżące śledzenie (analizę), co się zmienia i jaki ma to związek z epidemią. Jednocześnie polityka przyspieszyła, wypowiedzi ludzi władzy, nie zawsze spójne ze sobą, i nie zawsze pasujące do rzeczywistej sytuacji, często budziły sprzeciw, a co najmniej wzburzenie medialne. Informacje o decyzjach ekonomicznych i związanych z nimi nadużyciach miały posmak sensacji (największy samolot świata, respiratory kupowane za pośrednictwem handlarzy bronią, maseczki bez atestu itp.), odwracających uwagę od tego, jak władza poczyniała sobie w zakresie legislacji.

Zamiarem redaktorów monografii było takie jej skonstruowanie, by Czytelnik uzył obraz „prawa w pandemii”, bez ukrywania, co stanowiło racjonalne posunięcia władzy, by walkę z nią ułatwić (umożliwić), a co czyniono pod pozorem zwalczania epidemii z myślą, aby zmienić kształt prawa na dłużej.

O tych poczynaniach, poziomie techniki legislacyjnej i kształcie merytorycznym pisze Profesor *Hubert Izdebski*, a Profesor *Dariusz Jagiello* omawia zmiany przepisów prawa karnego w związku lub pod pozorem pandemii. O pozorze pandemii piszemy przede wszystkim w związku z faktem, że istotna część zmian w Kodeksie karnym stanowi wprowadzenie w życie przepisów, które zakwestionował Trybunał Konstytucyjny z powodu zastosowania niewłaściwego trybu zwykłej legislacji.

Oceny zaprezentowane w poszczególnych rozdziałach są ocenami ich autorów, niekoniecznie podzielanymi przez cały zespół. Niektóre z tych ocen z pewnością sprowokują Czytelników do polemiki. To także uważamy za wartość opracowania, trudno bowiem w trakcie trudnego czasu epidemii mieć do końca przemyślane oceny całościowe działań Państwa. Ostateczna ocena będzie możliwa później, niezależnie od tego jak długo ten niezwykajny dla społeczeństwa i władzy stan potrwa i jakie zmiany w tym czasie przyniesie.

Tom rozpoczyna refleksja historyczna – kalendarium zmian w okresie pandemii i przedstawienie historii prawa w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych w Polsce od czasu jej niepodległego bytu (1918 r.). Następnie rozdziały prowadzą Czytelnika przez te działy prawa, w których nastąpiły najistotniejsze, najbardziej odczuwalne dla ludzi zmiany, niekiedy kuriozalne (zrównanie stanu epidemii ze stanem kłęski żywiolowej bez jego konstytucyjnych konsekwencji, wyłączenie odpowiedzialności za przestępstwa osób pełniących funkcje publiczne popełnione w związku ze zwalczaniem epidemii, reorganizacja funkcjonowania ochrony zdrowia, administracyjne kary pieniężne).

Tak więc, nie uznając ocen za ostateczne ani nie uważając tematu za wyczerpany, przedstawiamy Czytelnikom ustalenia i przemyślenia w toku, rezerwując prawo i uznając obowiązek dokonania prezentacji i ocen ostatecznych, gdy sytuacja powróci do normy.

Bo kiedyś powróci...

Stan prawny monografii jest aktualny na dzień 31.8.2020 r.

Teresa Gardocka, Dariusz Jagiełło

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl